

Розділ У (Фінансовий план підприємства)

Коефіцієнтний аналіз

- *Таблиця Фінансовий план підприємства містить такі коефіцієнти :*
- 1. Коефіцієнт рентабельності активів
- 2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу
- 3. Коефіцієнт фінансової стійкості

Показники рентабельності підприємства.

На короткострокову ліквідність або платоспроможність підприємства впливає його здатність генерувати прибуток.

Рентабельність - якісний і кількісний показник ефективності діяльності всякого підприємства.

Основні показники рентабельності:

- Коефіцієнт рентабельності активів;
- Коефіцієнт рентабельності власного капіталу;
- Коефіцієнт рентабельності діяльності;

1. Коефіцієнт рентабельності активів (економічна рентабельність)

Характеризує рівень прибутку, що створюється всіма активами підприємства, які перебувають у його використанні згідно з балансом.

Тобто характеризує ефективність використання всіх активів підприємства.

Розрахунок

Частка від ділення чистого прибутку або прибутку від звичайної діяльності до оподаткування, на середньорічну величину активів. (активи на початок і кінець звітного періоду відповідно)

Показує скільки прибутку припадає на 1 грн. активів.

- ЧИСТИЙ ПРИБУТОК або прибуток до оподаткування (рядок 2350 або 2290, форми 2;
- активи на початок і кінець звітного періоду відповідно, (рядок 1300, балансу підприємства).

Зменшення рівня рентабельності активів може свідчити про падаючий попит на продукцію підприємства й про пере нагромадження активів.

2. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу (фінансова рентабельність)

Характеризує рівень прибутковості власного капіталу, вкладеного в дане підприємство .

Найбільший інтерес представляє для наявних і потенційних власників й акціонерів й є одним з основних показників інвестиційної привабливості підприємства, тому що його рівень показує верхню межу дивідендних виплат.

$K_{рвк} = \text{Чистий прибуток} / \text{Власний капітал} ;$

$K_{рвк} = \text{ф.2ряд2350} / (\text{ф.1ряд1495гр3} + \text{ф.1ряд1495гр4}) / 2)$

Коефіцієнт рентабельності діяльності

Розраховується як відношення чистого прибутку підприємства до чистої виручки від реалізації продукції (робіт, послуг) .

Збільшення цього показника свідчить про зростання ефективності господарської діяльності підприємства, а зменшення навпаки.

Згідно Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) розраховується за формулою:

$$K_{рд} = \text{ф.2ряд2350} / \text{ф.2ряд.2000} ;$$

3. Коефіцієнт фінансової стійкості

Показники фінансової стійкості.

Умовою й гарантією виживання й розвитку будь-якого підприємства, як бізнес-процесу, є його фінансова стабільність.

Фінансово стійке підприємство в стані «витримати» несподівані зміни ринкової кон'юктури, і не опинитися на краю банкрутства.

Чим вище його стабільність, тим більше переваг перед іншими підприємствами того ж сектора економіки в одержанні кредитів і залученні інвестицій.

Фінансово стійке підприємство вчасно розраховується за своїми обов'язками з державою, позабюджетними фондами, персоналом, контрагентами.

Фінансова стабільність підприємства - його надійно-гарантована платоспроможність у звичайних умовах господарювання й випадкових змін на ринку.

До основних факторів, що визначають фінансову стійкість підприємства, належить :

- фінансова структура капіталу (співвідношення позикових і власних коштів);
- структура довгострокових і короткострокових джерел коштів;
- політика фінансування окремих складових активів (насамперед необоротних активів і запасів).

З метою оцінки фінансової стійкості необхідно проаналізувати не тільки структуру фінансових ресурсів, але й напрямки їхнього вкладення.

Для оцінки рівня фінансової стійкості використовують наступні показники:

- Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів;
- Коефіцієнт автономії(платоспроможності);
- Коефіцієнт маневреності власних коштів;
- Коефіцієнт ефективності використання власних коштів;
-
- Коефіцієнт використання фінансових ресурсів усього майна;

1. Коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів

Характеризує структуру фінансових ресурсів підприємства.

Розраховується як частка від розподілу суми позикових коштів на суму власного капіталу.

Максимально припустиме значення цього показника становить 1 (що припускає рівність позикових і власних коштів).

$$K_{\text{сп}} = (\text{ф.1ряд.1595} + \text{ф.1ряд.1695} + \text{ф.1ряд.1700}) / \text{ф.1ряд.1495} ;$$

2. Коефіцієнт автономії (коефіцієнт концентрації власного капіталу)

Характеризує частку коштів, вкладених власниками підприємства в загальну вартість майна.

Розрахунок коефіцієнта автономії :

$$K_{ав} = \text{Власний капітал} / \text{Валюта баланса} ;$$

$$K_{ав} = \text{ф.1ряд.1495} / \text{ф.1ряд.1900} ;$$

Нормальне мінімальне значення коефіцієнта автономії орієнтовано оцінюється на рівні 0,5,

Припущення : забезпеченість позикових коштів власними .

Реалізувавши майно, сформоване із власних джерел, підприємство зможе погасити зобов'язання.

У ході оцінки цього коефіцієнта, необхідно приймати до уваги галузеву приналежність підприємства .

(наприклад, машинобудівні підприємства повинні мати більш високе значення коефіцієнта автономії, ніж підприємства торгівлі, що пояснюється більш високою питомою вагою необоротних активів у структурі балансу), наявність довгострокових позикових коштів й інші розглянуті вище фактори.

3.Коефіцієнт маневреності власних коштів

Характеризує степінь мобільності використання власного капіталу .

Визначається за формулою:

$$K_m = \text{Власні оборотні кошти} / \text{Власний капітал} ;$$

$$K_m = \text{ф.1ряд.1300} - \text{ф.1ряд.1095} / \text{ф.1ряд.1495};$$

Показує частку власних коштів, вкладених в оборотні активи.

Чітких рекомендацій у значенні цього коефіцієнта немає, але вважається, що його значення повинно бути не менше 0,2 .

Це дозволить забезпечити достатню гнучкість у використанні власного капіталу .

Для оцінки коефіцієнта маневреності необхідно порівняти його значення з рівнем минулих періодів, середньогалузевим значенням або рівнем у найближчих конкурентів.

4.Коефіцієнт ефективності використання власних коштів

Показує скільки прибутку дає 1 грн. власних коштів.

Теоретично, нормальним значенням цього коефіцієнта є значення не менше 0,4.

Розраховується за формулою:

$$K_{\text{евк}} = \text{ф.№2,ряд.2350} / \text{ф.1ряд.1495} ;$$

5. Коефіцієнт використання фінансових ресурсів (усього майна)

Дає змогу визначити, за який період одержаний прибуток може компенсувати вартість майна.

Нормативного числового значення для цього коефіцієнта немає, позитивним вважається збільшення цього коефіцієнта по відношенню до попереднього періоду.

Розраховується за формулою:

$$K_{\text{вфр}} = \text{ф.№2,ряд.2350} / \text{ф.1ряд.1300}$$

Розділ У Коефіцієнтний аналіз (деталізація)

Найменування показника	Код рядка	Оптимальне значення	Факт минулого року	Факт за звітний період поточного року на останню дату	Прогноз на поточний рік	Планові показники	примітки
1	2	3	4	5	6	7	8

1. Коефіцієнти рентабельності та прибутковості

1.1. Валова рентабельність

(валовий прибуток, рядок 1020 / чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), рядок 1000, %)

(Оптимальне значення – збільшення)

1.2. Рентабельність ЕВІТДА

(ЕВІТДА, рядок 1410 / чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), рядок 1000, %)

(Оптимальне значення – збільшення)

1.3. Коефіцієнт рентабельності активів

(чистий фінансовий результат, рядок 1190 / вартість активів, рядок 6030)

(Оптимальне значення – збільшення)

Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 461

«Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2014 р. № 678» “Про деякі питання управління корпоративними правами держави”

Показник ЕВІТДА визначений фінансовим планом суб'єкта господарювання державного сектору економіки, складеним відповідно до наказу Мінекономрозвитку від 2 березня 2015 р. [№ 205.](#)”

Розрахунок показника ЕВІТДА (рядок 1410)

*Фінансовий результат від операційної діяльності **плюс** амортизація **мінус** операційні доходи від курсових різниць **плюс** операційні витрати від курсових різниць **мінус** /**плюс** значні нетипові операційні доходи / витрати*

II. Фінансові результати

- Чистий дохід від реалізації продукції
- Собівартість реалізованої продукції
- Валовий прибуток (збиток)
- Операційний прибуток (збиток)
- EBITDA
- Фінансовий результат до оподаткування
- Витрати з податку на прибуток
- Чистий фінансовий результат

III. Коефіцієнтний аналіз

- Рентабельність EBITDA
- Рентабельність активів
- Рентабельність власного капіталу
- Фінансові запозичення/власний капітал
- Фінансові запозичення/EBITDA

Операційний прибуток (збиток) = Валовий прибуток (збиток) – адміністративні витрати – витрати на збут - інші операційні витрати

Операційний прибуток (збиток) = EBITDA

1.4. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу

(чистий фінансовий результат, рядок 1190 / власний капітал, рядок 6090)

(Оптимальне значення – збільшення)

1.5. Коефіцієнт рентабельності діяльності (>0)

(чистий фінансовий результат, рядок 1190 / чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), рядок 1000)

2. Коефіцієнти фінансової стійкості та ліквідності

2.1. Коефіцієнт відношення боргу до EBITDA

(довгострокові зобов'язання, рядок 6040 + поточні зобов'язання, рядок 6050 / EBITDA, рядок 1410)

2.2. Коефіцієнт фінансової стійкості (> 1)

(власний капітал, рядок 6090 / довгострокові зобов'язання, рядок 6040 + поточні зобов'язання, рядок 6050)

(Характеризує співвідношення власних та позикових коштів і залежність підприємства від зовнішніх фінансових джерел.)

2.3. Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття) (> 1)

(оборотні активи, рядок 6010 / поточні зобов'язання, рядок 6050)

Показує достатність ресурсів підприємства, які може бути використано для погашення його поточних зобов'язань. Нормативним значенням для цього показника є $> 1-1,5$

3. Аналіз капітальних інвестицій

3.1. Коефіцієнт відношення капітальних інвестицій до амортизації

(рядок 4000 / рядок 1530)

3.2. Коефіцієнт відношення капітальних інвестицій до чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

(рядок 4000 / рядок 1000)

3.3. Коефіцієнт зносу основних засобів

(сума зносу / первісна вартість основних засобів)

(форма 1, рядок 1012 / форма 1, рядок 1011)

Характеризує інвестиційну політику підприємства

Ковенанти/обмежувальні коефіцієнти

Інші коефіцієнти/ковенанти, якщо такі передбачені умовами кредитних договорів, із зазначенням банку, валюти та суми зобов'язання на дату останньої звітності, строку погашення.

У графі "Оптимальне значення" вказати граничне значення коефіцієнта

У. Коефіцієнтний аналіз (Звіт про виконання фінансового плану)

Найменування показника	Код рядка	Оптимальне значення	Факт наростаючим підсумком		Факт за звітний квартал		Примітки
			минулий Рік	поточний рік	минулий рік	поточний рік	
1	2	3	4	5	6	7	8

Коментар

Порівняння розділу Коефіцієнтний аналіз у Фінансовому плані і аналогічного розділу у Звіті про виконання фінансового плану :

1. У фінансовому плані показники зазначаються : *Факт минулого року , факт за звітний період поточного року на останню дату, прогноз на поточний рік, планові показники*

Відображається динаміка планових показників

1. У Звіті до фінансового плану показники зазначаються : *факт наростаючим підсумком з початку року (минулий рік; поточний рік); факт за звітний квартал (минулий рік, поточний рік) .*

Відбувається порівняння виконання плану

